

Hraboši letos způsobili už miliardovou škodu

Přemnožení hraboši od začátku letošního roku způsobili zemědělcům v ČR škody za miliardu korun. Vyplyvá to z průzkumu Zemědělského svazu ČR, podle kterého hraboši poškodili přes 76 tisíc hektarů porostů. Nejvíce škod způsobili na ozimé pšenici, řepce a víceletých plodinách, jako je vojtěška a jetel. Nejpostiženější jsou oblasti na střední a jižní Moravě.

Zuzana Fialová
Oldřich Příbík

Svaz požaduje, aby Ministerstvo zemědělství povolilo plošnou aplikaci přípravků na hubení hrabošů na pozemky schválené Ústředním kontrolním a zkušebním ústavem zemědělským (ÚKZÚZ).

Ústav na začátku dubna uvedl, že letošní přemnožení hrabošů je extrémní a je jich více než v kalamičních letech 2019 až 2021. Podle odborníků je zřejmé, že počasí už nyní stav populace nezvrátí. Rozšíření letos pomohla kromě jiného velmi teplá zima, při níž půda neměla šanci promrznout a hraboši měli dobré podmínky pro přezimování.

Předseda Zemědělského svazu ČR Martin Pýcha řekl, že při poslední kalamitě mezi roky 2019 a 2021 způsobili hraboši škody za dvě miliardy korun. Uvedl, že zemědělci nemají dostatek certifikovaných pracovníků na aplikaci rodenticidů do nor, což nyní úřady povolují jako jediný způsob hubení.

„Je jisté, že postižených zemědělců budou tisíce a celková

škoda tak bude bezpochyby ještě vyšší. V případě, že zemědělcům nebude umožněno využít dostatečně efektivní nástroj pro hubení hrabošů, budou žádat o kompenzaci újmy od Ministerstva životního prostředí, respektive Agentury ochrany přírody a krajiny ČR,“ doplnil. Pýcha také upozornil na to, že pokud se nepodaří s kalamitou efektivně vypořádat, bude to také znamenat nedostatek krmiv kvůli zničené úrodě. Cílenou aplikací přípravků na povrch se podle něj podařilo zastavit předchozí kalamitu bez nežádoucích úhynů organismů, na které jedy necílí.

Jak uvedla v tiskové zprávě mluvčí ústavu Ivana Kršková, za březen v České republice evidoval ÚKZÚZ průměrně 664 aktivních výhodů z nor na hektar, ale ve Zlínském kraji jich bylo 1808, v Olomouckém 1644. Statistika vychází z více než 900 pozorování na polích s ozimými či jednoleteplodnými plodinami. Práh škodlivosti je přítom v jarním období 50 aktivních výhodů z nor. Třetí nejpostiženější kraj je Jihomoravský v průměrem 1221. Mimo Mora-

vu jsou postižená pole ještě na Lounsku, Pardubicku a Šumperku.

I přes velké přemnožení hrabošů Ministerstvo životního prostředí nepovolilo plošné rozmísťování rodenticidů, tedy jedů k hubení hlodavců. Pouze povolilo zvýšit dávku jedu na hektar, přičemž granule se musejí ukládat do nor. Zemědělci musejí použití rodenticidů hlásit. Ve třech nejpostiženějších krajích zemědělci jedy aplikovali na 70 tisíc hektarů, ve 40 procentech případů využili možnosti zvýšené dávky, nejčastěji do pěti kilogramů na hektar.

Eliminace hrabošů rozděluje především ochránce životního prostředí a konvenčně hospodařící zemědělce. Jedni by rádi jedy maximálně omezili a hovoří o tom, že je potřeba se navrátit k šetrnějšímu hospodaření, druhí oponují, že se bez jedů neobejdou a že bez nich přijdou o značnou část úrody. Hraboši kalamity přicházejí obvykle ve vlnách, po dosažení populačního vrcholu zpravidla přijde kolaps a stavy hrabošů se přirozeně snižují.

Národní zemědělské muzeum informuje

Návrat velkých šelem

(opr) – Novou sezónu v Národním zemědělském muzeu Ohrada zahájila nová výstava Návrat velkých šelem, která potrvá do 28. července. Ta je součástí volného cyklu výstav Národního zemědělského muzea Ohrada z let 2018–2020, věnovaného soužití člověka a velkých savců na území České republiky. V předchozích ročnících se návštěvníci mohli seznámit s problematikou reintrodukce velkých býložravců – zubra a losa. Letos přichází na řadu čtveřice predátorů – kočka evropská, medvěd brtník, rys evropský a vlk eurasijský.

Výstava mapuje vývoj vztahu těchto šelem a lidí v průběhu staletí od středověku až po současnost. Se společenskými změnami se v průběhu věků mění i pohled na šelmy od pronásledovaných škůdců až po současné vnímání predátorů jako přirozené součásti přírody, jejichž návrat do kulturní krajiny však nese řadu úskalí.

První část výstavy je věnována systematickému lovu a vybíjení šelem v období od středověku až po počátek 20. století. Seznámí návštěvníky se soudobým obrazem predátorů v umění i všedním životě, představí různé způsoby jejich lovu včetně historického loveckého vybavení a rovněž vzácné preparáty historicky posledních ulovků velkých šelem v Česku.

K vidění je preparát kočky evropské z roku 1836 a posledního

Rys ostrovid (Lynx lynx), detail fotoreprodukce obrazu barokního malíře Johana Georga Hamiltona z cyklu deseti obrazů znázorňujících štvánice na různé druhy zvěře ze sbírky NZM Ohrada

českého vlka uloveného roku 1874 v revíru Lipka, obojí ze sbírek NZM Ohrada. Návštěvníci si mohou prohlédnout též zbraň, kterou byl vlk uloven a pamětní Štěrbíkův pohár k této příležitosti vyrobený. Expozici doplní jeden z posledních vlků Vysočiny zapůjčený laskavostí NPÚ ze státního zámku Náměšť nad Oslovou a patrně poslední český rys zapůjčený ze sbírek Národního muzea, ulovený roku 1835 na Tábořsku. Kolekci uzavírá slavný preparát posledního českého medvěda, tzv. Želnavské medvědice zastřelené roku 1856, který je umístěn ve stálé expozici muzea.

Zajímavostí výstavy jsou historické preparáty medvědů ze Slezska, opět ze zámku Náměšť nad

Oslovou, a preparát vlčice a jejího hybridního potomstva se psem z ohradského psince, který dokládá historický pokus Schwarzenbergů o užitkové křížení psa s vlkem.

V druhé části výstavy najdou diváci základní informace o biologii šelem, jejich současném rozšíření v Česku a problematice ochrany a návratu predátorů do české krajiny. V této části expozice jsou k vidění nejen preparáty kočky, rysa a vlka v přírodním dioramatu, ale i vzácný preparát šakala obecného zapůjčeného z Jihomoravského muzea ve Znojmě – šakal není původní součástí české fauny, avšak v posledních letech k nám spontánně migruje z Balkánského poloostrova.

UDRŽITELNÉ ZEMĚDĚLSTVÍ JE NAŠÍM CÍLEM, PROTO FINANCUJEME S ČSOB LEASING

Rozhodli jste se pro moderní no-tillage hospodaření?

Podporujeme nové technologie a postupy, které přispívají ke snížení emisí CO₂ a celkově udržitelnému zemědělství. Pokud jste se rozhodli pro hospodaření no-tillage a pořídit nový stroj, který je speciálem pro tento typ hospodaření, rádi Vám s tím pomůžeme. Nabízíme zajímavé parametry financování a pojištění přímo na míru dle Vašich potřeb a konkrétního stroje či techniky – Váš ČSOB Leasing.

www.csobleasing.cz

ČSOB Leasing
Jednoduše pro vás